

På Askø er jeg født

Det er ikke tit, jeg besøger Askø — desværre. Men når jeg er der, er jeg altid en tur på Askø Kirkegård. Når jeg går ind ad den store tunge smedejernslåge og lukker den bag mig, så er det som om, jeg er i en anden verden. Det kan man jo også roligt kalde den, for jeg er i de dødes verden — her ligger de fleste af mine forfædre, og her ligger mange, som levede på de to øer, da jeg var barn i 50'erne.

Når jeg går rundt mellem gravene og læser teksten på gravstenene, så står de afdøde personer lyslevende for mig.

Jeg husker deres bemærkninger, deres smil og deres udseende. Det kan ikke undgås, at jeg kommer i en lidt vemodig stemning, for den gang i 50'erne var der mange mennesker på Askø/Lilleø.

Ligesom der var mange erhverv, som hver især satte sit præg på det lille samfund.

Jeg vil vove den påstand, at det oprindelige bondesamfund først begyndte at smuldre efter 2. Verdenskrig.

Den gang forsvandt hestene fra gårdene, og traktorerne og mekaniseringen i landbruget blev indført.

Det medførte, at de unge mennesker rejste bort fra øerne, og når unge mennesker rejser bort, så kan intet samfund bestå, sådan som det var. Alt ændres med rivende hast. Det tog bare femten til tyve år at ændre det gamle bondesamfund og dermed en livsform, som vel firs procent af nutidens befolkning har deres slægtsmæssige og kulturelle rod i. Borte var den, for altid.

Askø Kirke

Rund og smuk kirkegård

Askø Kirke har en rund og meget smuk kirkegård. Den danner simpelthen en cirkel om kirken. Den store skulpturelle taks som står til venstre, når man går op mod kirken, er plantet af mine forfædre.

Graven med smedejernskæden op ad taksen er fredet. Her ligger mine tipoldeforældre og mine oldeforældre. Jeg kigger selvfølgelig altid til min farmors, farfars og morfars grave.

Så går jeg min minderunde: Her ligger f.eks. Holger Jensen, som var havneekspeditør i min barndom.

Her ligger Helmer og Marie Hansen fra Lilleø, som plantede alle frugttræerne på Vigmosgård.

Helmer sagde en gang til mig, at jeg lignede min morfar, hvilket jeg virkelig blev sur over, for min morfar havde jo både skæg og rynker, så ham gad jeg ikke at ligne.

Her ligger

Jeg kunne blive ved i en uendelighed. De er der jo næsten alle sammen folk, som før levede på Askø.

Vores forfædre langt tilbage har ligesom vi hørt den samme kirkeklokke ringe solen op og ringe solen ned.

Kirken har stået der siden senmiddelalderen den er en del af Askø, og Askø er en del af den.

Tænker nutidens fortravlede mennesker nogen sinde på de forfædre, som banede vejen for os?

Er vi blevet så rodløse, at vi ikke længere kan slå rod?

Sender vi af og til en tanke til vores aner bagud, som har knoklet for, at vi, de næste generationer, kunne få en god tilværelse?

Mindes vi dem med taknemmelighed og ydmyghed?

Derfra min verden går ...

”På Askø er jeg født, der har jeg hjemme”, kunne jeg og mange andre synge med en lettere omskrivning af H. C. Andersens sang.

Vi, der rejste fra de to små øer, forsøgte en vis løsrivelsesproces. Men processen blev aldrig total.

Vi vil aldrig komme fri af ordene: ”På Askø er jeg født ... der har jeg rod, derfra min verden går”.

Den store taks ved Askø kirke er plantet af Mie Lobedanz' forfædre.

Foto: Hanne Bertelsen, København.